

1944, polovina dubna. Čechy. — Usnesení ze zasedání ilegálního Ústředního výboru Komunistické strany Československa o otázkách organizování a vedení národně-osvobozenického boje českého lidu. „Život a svobodu českému národu! Smrt německým okupantům!“¹

Denní rozkaz nejvyššího velitele Rudé armády marš. Stalina ohlásil dne 8. dubna 1944, že téhož dne dosáhla 1. ukrajinská armáda východních hranic Česko-Slovenska.²

Spolu s Rudou armádou vstoupila na území republiky prvá část česko-slovenské jednotky v SSSR, která vztyčila na hřebenech Karpat česko-slovenskou bojovou vlajku.

Počíná tedy i bitva za Česko-Slovensko. Pro náš národ a jeho dělnickou třídu, jako hlavní sílu národa, přicházejí veliké dějinné okamžiky.

Signál je dán! Přišel čas jednat!

I. Nepřetržitý vítězný postup Rudé armády na západ, zvláště její úspěšné jižní ofensivy, dosažení rumunských hranic a pohoří Karpat, dále vážné přípravy západních demokrat. mocností k invasi na evropskou pevninu, stoupající prudkost jejich leteckých útoků na Německo a hrdinný odpor jugoslávského lidu a jeho národně osvobozenické armády v podstatě změnily vojenskou i politickou světovou situaci.

Fašistické Německo není vojensky s to odolat vlastními silami tomuto soustředěnému útoku Spojenců. Jeho rezervy, hlavně lidské zálohy, se rychle vyčerpávají.

Ztrátou větší části sovětského území, zejména Ukrajiny, ztratil německý válečný stroj hlavní přítok surovin. Přenesením války na rumunské území je ohrožen jeho zdroj nafty. Tak se nacistickému Německu nedostává postupem války ani surovin, nezbytných pro další vedení jeho imperialistického tažení.

Politicky je hitlerovské Německo stále více a více izolováno. Fašistický režim si během pětileté okupace evropských zemí nedovedl získat sympatie těchto okupovaných národů. Nedosáhl toho ani svou vytrvalou propagandou o t. zv. Nové Evropě. Národy pochopily, že nejde o vítězství Evropy, nýbrž jen o udržení nejhrůznějšího imperialistického režimu nad evropským kontinentem. To pochopily v jádře i vasalské státy a proto hledají cesty jak se vymknout z područí fašistického Německa. Protiněmecká nálada všech evropských národů všeobecně sílí den ze dne a zjevněji přechází do otevřeného odporu. Vývoj událostí v Jugoslavii, Polsku, Řecku, Francii, Belgii, Holandsku, Dánsku a Norsku je toho dostačujícím dokladem.

Po kapitulaci Itálie hledá Finsko, Maďarsko, Rumunsko a Bulharsko možnosti k míru. Toto hnutí za vystoupení z války po boku Německa i po obsazení Maďarska, Slovenska a Rumunska něm. vojskem trvá a sílí. Okupace těchto zemí je příznakem rostoucího odporu vasalských států vůči Hitlerovi a zároveň známkou rostoucí slabosti Německa.

Naproti tomu se upevňují a rozšiřují mezinárodní vojensko-politické posice Spojenců každým dnem. Především posice Sovětského svazu, jehož počet přátel, zejména u slovanských národů, stále roste. Sovětský svaz sílí a mohutní.

V této pro fašistické Německo kritické situaci vynakládají hitlerovci veškeré úsilí na sjednocení reakčních proudů světa, hlavně však Evropy, pod svůj vliv. Za jejich pomoci a za pomoci násilně dosazených quislingovských a háchovských vlád, opírajících se o bezpříkladný teror gestapáckých band, daří se jim dočasně držet a potlačovat v potocích krve a lesy šibenic pokrokové opoziční síly jak v okupovaných, tak i ve vasalských zemích.

Goebbellovská propaganda se současně snaží o zaktivisování reakčních sil 5. kolony i u zá-

¹ Autory usnesení dubnového zasedání ÚV KSČ byli K. Axamit, V. Kúrka, B. Šťastný, R. Vetíška a A. Weidner. Vzhledem k obtížné situaci a zvýšenému ohrožení členů ilegálního vedení KSČ nemohl se ÚV KSČ sejít na společnou poradu. Proto se ke konceptu usnesení, který vypracoval R. Vetíška s A. Weidnerem, vyjadřovali další členové vedení postupně. Po novém zpracování byl koncept usnesení stejnou cestou rozeslán ke konečnému schválení. (Podle osobních vzpomínek R. Vetíšky.)

² Rozkaz J. V. Stalina z 8. dubna 1944 viz — J. V. Stalin, O Velké vlastenecké válce Sovětského svazu, str. 112.

padních Spojenců, zejména Anglie, k dosažení roztržky nebo k vytvoření rozporů mezi anglo-sovětsko-americkou koalicí, čímž chce docílit dalšího odkladu anglo-americké invase. Počítá s tím, že vzniklé rozpory mezi Spojenci by mohly způsobit změnu vlády jak v Anglii, tak i v USA, chtělo by fašistické Německo oddálit svou porážku s nadějí, že by mu tak byly dány veškeré podmínky k uzavření separátního míru, zvláště s Anglií, a tím k záchraně před jistou katastrofou.

Nejhlavnějším pomocníkem v této velké a systematické kampani Hitlerově je strašák bolševismu jako prostředek k sjednocení a k mobilisaci mezinárodních reakčních živlů.

Je to důkaz zoufalé situace fašistického Německa, vzniklé jednotným a neoblomným postupem mocného anglo-sovětsko-amerického bloku. Jsou to příznaky slabosti Německa. To však neznamená, že je již tak slabé, aby bezprostředně stálo před zhroutilím. Může ještě docílit na tom či onom úseku dílčích úspěchů přesto, že válka se blíží k rozhodnutí a ke katastrofě Německa.

Rychlá a úplná porážka něm. fašistického imperialismu vyžaduje nejen plnou mobilisaci vojenských sil Spojenců, nýbrž především plnou mobilisaci a úplné sjednocení všech protifašistických sil okupované Evropy a jejich účinné zasažení do chodu událostí v týlu nepřítelů.

Rozpoutání národně revolučních válek v okupovaných a ve vasalských zemích, v zázemí fašistického Německa, znamená urychlení porážky něm. imperialistické moci na frontě, znamená rozklad fašistických armád, znamená zřízení předpokladů pro záchranu okupovaných národů, znemožnění hitlerovcům ničit ujařmené národy a strhnout je do německé katastrofy.

Proto otevřené revoluční vystoupení okupovaných národů musí stát v jejich vlastním zájmu na pořadu dne.

Proti mobilisaci reakčních sil, sdružených kolem fašistického Německa, je nezbytně třeba provést mobilisaci a vytvořit bojovou jednotu všech pokrokových demokratických sil, sdružených kolem bloku spojeneckých mocností, vedených SSSR, Anglií a USA.

II. Vývoj a odraz světové vojensko-politické situace nemůže zůstat a nezůstal bez vlivu na vnitřní politickou situaci v českých zemích.

Mnichovský diktát a jeho věrolomné, hanebné porušení Hitlerem, okupace českého území r. 1939, jeho včlenění do zájmů něm. fašistického imperialismu proti vůli národa a proti jeho přirozeným zájmům, vede český národ ke stálému, přes všechnen teror trvajícím, odporu.

Touto brutální okupací staly se české země nástrojem imperialistických zájmů fašistického Německa.

Staly se proti vůli českého národa předmostím lupičské agrese proti Polsku, SSSR a Balkánu.

Od prvního dne okupace byl český národ s českou zemí násilně vtažen do imperialistických tažení fašistických agresorů.

Od této chvíle je existence českého národa ohrožena. Jeho národní život, jeho kultura, jeho národní hospodářství je něm. vetřelci soustavně ničeno.

Český národ byl zbaven jakéhokoli právního postavení, své samostatnosti a postaven na úroveň otrockého koloniálního národa ve středu civilisované Evropy.

Národem prochází stav nejistoty.

50 000 synů a dcer českého národa bylo popraveno. 300 000 jich zmírá v koncentracích a vězeních.³

Statisíce českých dělníků bylo oderváno od svých rodin, žen a dětí a násilně odvečeno na otrockou robotu do Německa.

³ Údaje o ztrátách českého a slovenského lidu v době okupace ve skutečnosti udané cifry ještě přesahují. V nacistických koncentračních táborech nebo věznicích bylo uvězněno 350 000 československých občanů, z nichž 250 000 zahynulo. Celkové ztráty Československa dosahují 360 000 mrtvých.

Desetitisíce českých rolníků bylo vyhnáno ze svého vlastnictví a jako otroci byli hnáni na opevňovací práce do ciziny.

Desetitisíce českých živnostníků bylo zbaveno svých živností.

Česká mládež je národu odcizována a pomocí t. zv. Kuratoria štvána proti svým otcům, matkám, bratřím a sestřím.⁴

Rozvrat, kulka, šibenice, koncentrák, gestapácká mučírna, Lidice, Ležáky a Hořovice⁵ — to je kultura, kterou k nám přinesli němečtí okupanti pod heslem t. zv. Nové Evropy a Nového pořádku.

Jestliže několik krátkozrakých oportunistických zbabělců v čele s Háchou a kolem něho seskupených českých zrádců postavilo se pod ochranou gestapa na stranu fašistického Německa, pak tito lidé nevyjadřují vůli národa, nezastupují jeho zájmy a proto nemají práva mluvit jménem českého lidu.

Český národ, tak jako všechny ostatní evropské národy, ve svém celku pochopil, že něm. fašistům nejde o osud Evropy a jejího lidu, nýbrž že mu jde o udržení svého lupu, o udržení docíleného dočasného panství nad Evropou brutalitou a banditstvím.

Je proto největším pokrytectvím a lží, mluví-li dnes němečtí vetřelci a papouškují-li po nich jejich čeští pomahači o ochraně českého národa.

Český lid je o ochranu nežádal.

Nechť opustí českou zem a národ se bude cítit v bezpečí!

Dokud však bude v českých zemích německých okupantů, do té doby bude existence českého národa ohrožena, český lid vydán na milost a nemilost gestapáckým lotrům a život českého národa a jeho země vystaveň válečnému běsnění a hrůzám.

Proto hlavním úsilím českého národa v zájmu záchrany lidu a rozkvětu země musí být vyhnání fašistických okupantů z českých zemí.

Národ ve svém celku tuto nutnost boje a toto poslání pochopil. Jeho odpor od prvního dne násilné okupace, i přes dočasné porážky v boji utrpěné, neustal.

Národ je nezlomen.

Je pravdou, poslední dobou nemá jeho odpor té síly a průbojnosti, jaký by si vyžadovala situace; a český národ je proto ve svém boji s něm. vetřelci pozadu nejen za slovanskými národy, ale za lidem všech ujařmených národů.⁶

Blížícím se vyvrcholením krise války a zahájením bitvy o Česko-Slovensko, stanutím Rudé armády osvoboditelky a zahraničních česko-slovenských vojsk na hřebenech Karpat mění se však podstatně situace a mínění českého lidu.

⁴ Kuratorium pro výchovu mládeže byla fašistická organizace mládeže, založená na jaře 1942 z popudu R. Heydricha E. Moravcem. Funkcionářské kádry Kuratoria se rekrutovaly z řad fašistické spodiny, zejména vlajkařů. Členství v Kuratoriu bylo sice podle nařízení povinné pro mládež do 18 let, ale tato ostudná organizace zůstala naprosto izolovaná a mezi českou mládeží nikdy nenalezla odezvu.

⁵ Lidice, Ležáky a Hořovice — místa v Čechách, která byla obzvláště postižena brutálním terorem nacistů. V červnu 1942 byly vyvražděny a vypáleny obce Lidice a Ležáky, v lednu 1944 byl odhalen partyzánský kryt v Újezdu u Hořovic, v němž se skrývali vedoucí pracovníci partyzánského hnutí v Brdech. Jako odvetu provedli nacisté na Hořovicku rozsáhlé zatýkání a popravy českých vlastenců.

⁶ Na jaře 1944 se partyzánské hnutí úspěšně rozvíjelo zejména na středním a východním Slovensku. V českých zemích, kde se v zimě 1943 gestapu podařilo těžce zasáhnout ilegální organizaci KSČ a jejich ozbrojené oddíly na Podbrdsku, se těžiště ozbrojeného boje v této době přesunulo hlavně na Moravu (Ostravsko, Olomoucko, Stramberk). Stálé zásahy proti odboji a těžké jeho ztráty umožňovaly okupantům udržovat si proti odboji neustálý předstih, který jim dovoloval účinně a včas narušovat pokusy o širší rozvinutí partyzánského boje. Rada střetnutí mezi odbojem a okupanty udržovala sice v zemi napětí a očekávání, avšak nepřerůstala ve větší ozbrojené srážky. Přes snahu komunistů a přes řadu obětí nepodařilo se realizovat směrnice o rozmachu partyzánského hnutí.

Proto zahraniční vedení KSČ jednalo se sovětskými orgány o poskytnutí účinné pomoci domácímu odboji. Podle dohody sjednané v květnu 1944 mezi Kl. Gottwaldem a N. Chruščovem vyškolili se v SSSR českoslovenští partyzánské organizátoři, kteří měli být vysazeni spolu se zkušenými sovětskými partyzány na území Československa.

Lid počíná chápat nutnost aktivního zásahu do vývoje událostí.

Jeho národní sebevědomí a hrdost po porážce, již utrpěl v létě r. 1942, znovu stoupá.

Nedostatkem a slabostí jeho boje však jest, že v těchto dějinných okamžicích nemá na domácí půdě jednotného politického vedení, které by sdružovalo všechny síly národa a vedlo je do soustředěného boje proti hitlerovským okupantům.

Jeho boj je roztržštěn, nejednotný, proto též pasivní a tak se daří okupantům jej dusit a ubíjet.

Dát národu a jeho boji jednotné vedení je tudíž nejnaléhavějším úkolem.

Je znovu třeba vytvořit nejvyšší orgán domácího boje — Ústřední národní výbor,⁷ který by obepínal všechny revoluční síly národa a řídil celé jeho podzemní hnutí.

Nepřítel se pokouší všemi prostředky znemožnit sjednocení podzemního boje, namáhá se zabránit utvoření národní jednoty, snaží se seč může znemožnit jednotné revoluční vystoupení národa.

Nepřítel je si dobře vědom toho, že vzhledem k důležitému strategickému položení českého území s jeho vysoce kvalitním zbrojařským průmyslem, je pro něho životní nutností udržení českého národa v porobě a zachování klidu v zemi.

Nepřítel ví zcela bezpečně, že ztrátou tak důležitého týlu a pozbytím českých pracovních sil by se naráz ocitl před katastrofou, před definitivní svou porážkou.

Proto ono vyhrožování, krvavé běsnění a zastrašování národa.

Dnes však je již jiná situace než r. 1942!

Proti jednotnému, organizovanému vystoupení národa nemá dnes již něm. fašistický režim sil k jeho potlačení.

To, co učinili hitlerovci r. 1942, bylo možno jen proto, že se národ nebránil, že neznal fašistickou bestiální brutalitu.

Jednotné bojové vystoupení národa ve vyvstálé situaci přivodilo by rozklad týlu fašistické fronty, oslabilo by její sílu a umožnilo Rudé armádě a zahraničním česko-slovenským vojenským jednotkám rychlejší pochod do naší vlasti. Přiblížilo by hodinu našeho vysvobození a znemožnilo tím zničení českých zemí a jeho lidu.

Proto se namáhají čeští zrádlní fašističtí zaprodanci udržet národ v otrocké porobě pomocí strašidla bolševismu. Ale nejen to! Utvořením ligy proti bolševismu⁸ připravují půdu pro aktivní

⁷ Ústřední národní revoluční výbor představoval jeden z prvních organizačních pokusů o vytvoření jednotného vedení českého domácího odboje v letech fašistické okupace. Koncem léta 1941 navázali představitelé ilegálního ÚV KSČ jednání o utvoření takového orgánu se zástupci podzemních organizací Benešova směru, tzv. ÚVODU. V jednáních vystupovaly oba hlavní směry domácího odboje jako rovní partneři a tento poměr byl zachován i ve vytvořeném ústředním orgánu ÚNRV. Základem dohody se stala platforma KSČ, kterou ostatní organizace přijaly jakožto program jednotného odbojového hnutí. Ke shodě nedošlo pouze v otázce zakládání ilegálních národních výborů. I když se činnost ÚNRV vzhledem k provedeným zatčením nemohla plně rozvinout, jeho vznik znamenal významný předěl jak ve vývoji celého českého hnutí odporu, tak zvláště v poměru mezi ilegální KSČ a nekomunistickým podzemím. ÚNRV se stal výrazem jednoty národa. Činnost ÚNRV v českých zemích skončila prakticky pádem II. ilegálního ÚV KSČ.

⁸ Koncem roku 1943 se okupanti pokoušeli čelit masovým náladám sympatií českého lidu k Sovětskému svazu, které vzrostly zvláště po uzavření československo-sovětské smlouvy, takovými opatřeními jako bylo např. zřízení Ligy proti bolševismu a hromadné propouštění uvězněných agrárních předáků. Ministr J. Slávik v tajné zprávě na plenární schůzi Státní rady 26. června 1944 o tom referoval: "... Snažili se získat agrárníka, který by jim umožnil utvoření protibenešovské fronty na základě boje proti bolševismu ... Jednalo se hlavně o agrárníky kolem Hrubého. V prosinci přivezli Berana z koncentračního tábora na Pankrác a byl přijat Frankem v Černínském paláci. Na Štědrý večer pak propustili Berana, Zadina, mladého Malypetra, generálního ředitele Skodovky Hromádku a jiné." (B. Laštovička, V Londýně za války, str. 331.)

Nástrojem protibolševické propagandy nacistů se stalo také založení „Ligy proti bolševismu“. Mezi zakladateli této kolaborantské organizace byli čelní představitelé českého finančního kapitálu. V jejím vedení působil národní demokrat prof. Drachovský, fašista prof. Dominik, Karel Werner, katolický kanovník Čihák, bývalí generálové Rychtrmoc a Kálal, předseda Živnobanky Mastný, agrárník Malypetr aj. Tato ostudná organizace však nezískala nikdy širší vliv na českou veřejnost. Již 18. 7. 1944 oznamovala např. buržoazní odbojová skupina Kroftova do Londýna: „Vzrůstá víra, že Sověty vše dobře a v našem zájmu uspořádají v Evropě a konečně u nás doma. Zpravodajství Moskvy, jež bylo po celou dobu dvou let velmi rezervované a hlásilo jenom nesporné úspěchy, je přijímáno s vážností a věří se mu ...“ (B. Laštovička, V Londýně za války, str. 363.)

boj českého národa proti SSSR a Spojencům. Český lid byl nejen přinucen pracovat pro okupanty a dát jim k dispozici své pracovní síly, ale má jim nadto ještě v dnešním rozhodujícím stadiu války nahradit jejich slábnoucí lidské rezervy, má být fašistickým ujařmovatelům kanonenfutrem pro jejich lupičský válečný stroj.

Tak mají být pro zájmy něm. fašistického imperialismu a pro záchranu hitlerovské vlády nad Evropou nejen české země zničeny, ale toto zničení má být prováděno samotnou českou krví.

V takové osudové chvíli, v takové situaci nestojí tudíž před národem jiné cesty než cesta boje.

Proto se v těchto okamžicích národního boje za osvobození národa další vyčkávání, další čekání na „vhodný čas“ plně kryje s politikou něm. okupantů a českých zrádců a žene národ neúprosně mezi mlýnské kameny, jimiž bude nemilosrdně drcen.

Hitlerovci nás šetřit nebudou a Spojenci nemohou. V tom vězí rozdíl situace proti r. 1918.

Zahraniční odboj sebelépe vedený nemůže pak sám o sobě zachránit národ před důsledky vyčkávací a háchovské katastrofální politiky, nebude-li podpořen jednotným revolučním vystoupením českého národa v zemi.

Proto musí směřovat úsilí všech Čechů, všech vlastenců, všech podzemních revolučních organizací k otevřenému boji českého lidu proti něm. vetřelcům, nemá-li osvobození českých zemí zastihnout mrtvou zem.

III. V této historické epoše našich dějin, kdy jde o žití a budoucnost našeho národa, stojí před každým Čechem, před všemi skutečnými vlastenci bez rozdílu sociálního postavení, politického nebo náboženského přesvědčení, před všemi těmi, kteří mají odvalu a vůli bojovat za svobodný a šťastný zítřek lidu českého národa, jen jediný úkol: **v y h n a t n ě m. f a š i s t i c k é o k u p a n t y z č e s k ý c h z e m í.**

┌ Za tímto účelem je neodkladně třeba:

1. Stmelit všechny síly národa v jeden bojový celek, organisovat všenárodní lidovou frontu, dát národu znovuvytvořením Ústředního národního výboru jednotné bojové a politické vedení a vším úsilím zvedat bojový elán k účinnému boji, k dohnání ztráty tempa v boji s něm. vetřelci.

2. Budovat a zřizovat v obcích, ve městech, v okresech a krajích Národní výbory, v továrnách, závodech, v dílnách a v dopravě Závodní výbory, Závodní rady a Důvěrnické sbory.

3. Přistoupit k organisování partyzánského hnutí a ozbrojených skupin, k zahájení národně revoluční války.

4. Organisovat sabotáže, destrukce a stávky a boj národa stupňovat ke generální stávce a k ozbrojenému povstání, k otevřenému boji národa proti hitlerovským okupantům.

IV. Před Komunistickou stranou Československa jako složkou národa, jako organisátorem a předvojem jeho dělnické třídy, jejímž historickým posláním je stát v čele dnešní národně revoluční války, povstává s plnou vážností a naléhavostí splnění úkolů dějinného významu:

Vést a organisovat český lid do boje!

Je třeba si tu otevřeně přiznat, že pokud se týče účinného boje proti něm. okupantům, je český národ pozadu nejen za všemi slovanskými národy, ale i za lidem ostatních ujařmených národů. Tato ztráta tempa českých zemí za jinými okupovanými národy úzce souvisí též s podzemním vývojem Komunistické strany Československa.

KSČ je sice nejaktivnější a poměrně nejorganisovanější složkou národa v boji proti něm. vetřelcům, byla i v těch nejkritičtějších dobách národa jediným jeho mluvčím. Avšak jako celý národ tak i ona ne vždy pochopila význam svého poslání, i ona do určité míry podléhala vlivům vyčkávací politiky.

Taktéž i levé sektářské tendence a nepochopení, že dnešní boj národa je jednou z nejširších forem třídního boje, do něhož byl zatažen celý český národ něm. fašistickým imperialismem, dále falešný internacionalismus a i nepochopení charakteru dnešní války jako

války osvobozovací — to vše oslabovalo KSČ a bránilo jí, aby dostala takový bojový ráz a hrála onu vůdčí úlohu jak tomu je u bratrských komunistických stran Jugoslavie, Polska a Francie.

To bylo také příčinou toho, že nepříteli bylo možno svými zásahy rozbít činnost KSČ a rozervávat její organizační síť.

V důsledku těchto zásahů nepřítel je dnes mnoho organizací KSČ od svých vedoucích orgánů odtrženo. Žijí samostatně bez politické náplně, v úplné odloučenosti nejen od KSČ, ale i od mas. Staly se z nich sektářské organizace, ve skutečnosti hokynařující, samy pro sebe žijící kroužky, čekající „až přijde čas“.⁹

Tomuto stavu je nyní třeba učinit konec!

Denním úkolem každého člena KSČ jest jednak navázat spojení na tyto odtržené organizace a jednak obnovit spolupráci s nimi a vytvořit řádné vedoucí orgány strany ze zdola nahoru.

Přirozeně, že tato činnost, jakož i veškerá činnost strany musí být prováděna přísně podle pokynů vedení KSČ a podle zásad konspirace, při zachování železné disciplíny a stranické kázně.

Veškeré pracovní i politické zaměření činnosti KSČ se urychleně ubírá po cestě konání konkrétních příprav k zahájení národně revoluční války, k vytvoření předpokladů pro všeobecné povstání českého lidu proti něm. okupantům.

Do tohoto boje národa musí dát komunisté všechny své síly a zkušenosti. Musí rozpouštět boj bezpříkladným revolučním elánem. Musí vést boj vši svou revoluční energií. Musí rozdmýchat plamen bojového nadšení a bojové nenávisti. Musí národního, třídního nepřítel smělé, odvážně a tvrdě bít.

Čeští dělníci! Čeští rolníci! Česká inteligence a mládeži!

Čeští komunisté! Všichni čeští vlastenci!

Započíná bitva o Československo! Nuže tedy, vzhůru do boje!

Do boje za šťastný a spravedlivý zítřek národa!

Za svobodu a nezávislost českého lidu a jeho zemí!

Život a svobodu českému národu! Smrt německým okupantům!

Vedení

Komunistické strany Československa

Rudé právo, duben 1944, čís. 5. — AÚD KSČ Praha. 1944/44. — Též Za svobodu českého a slovenského národa, Praha 1956, str. 285—294.

⁹ Rada organizací KSČ však i bez spojení s ilegálním ÚV KSČ správně chápala své úkoly při vedení národně osvobozeneckého boje. Ilegální organizace KSČ v Moravské Ostravě vyzývala např. v ilegálních „Dělnických novinách“, které vydala v dubnu 1944, český národ k pohotovosti takto:

„O t á z k y d n e

Díky vítěznému postupu sovětských armád, které v těchto dnech bojují o přechod na naše východní území, vzrůstá odvaha a naděje mezi českým lidem. Ve všech vrstvách vzrůstá napětí. Všecky vrstvy národa tuší blízké vyvrcholení a závěr války. Ale nejsou to jen naděje, které se i u nás k němu upínají. Je u nás také mnoho obav z konce války. Mnoho obav plyne ze strachu o ukojení stavovských a třídních zájmů. Válečné vředkářství, právě tak jako strach z boje na našem území, politická a hospodářská spekulace všeho druhu, chaos názorů mezi inteligencí, to vše na jedné straně — obavy z toho, aby pracujícím lidu nebylo vyrváno vítězství války z rukou na straně druhé — ovládají náladu mnohých vrstev.

Tyto obavy jsou jako těžká mlha, která zabraňuje vzniku jasného pohledu na situaci, ochromuje bojové síly celku a seslabuje jednotu ilegálního boje proti nacismu.

Avšak právě v této zdánlivé nejednotnosti, v této směsi obav a nadějí, pokračuje třídění a zjasňování názorů, prohlubování historického předělu mezi starým a novým, mezi kapitalismem a socialismem, mezi fašismem a demokracií, mezi šovinismem a nutností mezinárodní spolupráce v boji proti nacismu.

Tento předěl je otázkou dne — otázkou přítomnosti i budoucnosti, každého jednotlivce a neznamená nic jiného, než — buď zpět, nebo kupředu — buď setrvání v pasivitě, nebo přiřazení se k bojujícím. Od tohoto rozhodnutí odvisí nikoliv budoucnost celku, tak je to aspoň chápáno a vnímáno, nýbrž budoucnost každého jednotlivce. Situace prostě pokročila tak daleko, že si každému skoro sedla na záda a teď hryže, palčivě každého hryže, od každého se požaduje rozhodnutí. Každý cítí blížící se konec války na vlastních zádech. Odtud pramení všechny obavy — odtud nutnost rozhodnutí bojovat nebo nebojovat a když bojovat, tedy jak, jak ihned vstoupit do boje —

To jsou otázky dne, které hýbou lidem.

Jsou řešeny namnoze kladně.

Odtud vzrůst ilegality.

Odtud staré — nové poznání, že lze bojovat ihned, všude a na každém místě.

Česká inteligence má možnost soustavně ochromovat běh nacistického úředního aparátu, jehož výkonnými orgány se staly ze dvou třetin právě české úřady, čeští úředníci, právníci, technici. České četnictvo a české policejní sbory dosud nepřekročily počet *výjimek, které prokazují, že mohly daleko větší měrou přispět v boji proti nacismu.* Čeští dělníci a zřízcenci ve státních službách musí zdokonalit svou bojovou službu. Čeští průmysloví dělníci musí zvýšit bojové tempo, likvidovat takové zjevy, o jakých znovu mluvil posledně soudruh Gottwald z Moskvy, organisovatí onu pracovní, t. j. zítřejší bojovou jednotu dílen, závodu atd. Právě tak zemědělci, mezi nimiž je také mnoho těch, kteří dovedou bojovat s nacismem v zájmu svého výděлку — u těch je nutná zvýšená odpovědnost při plnění úkolů ilegální „černé“ obživy pracujících v průmyslu a zaměstnanců v nižších službách.

Všichni pak musí zaměřiti svůj boj do společného cíle, kterým je — *zničení nacismu!*

V tom musíme být všichni jednotni!

Zničení nacismu — blízká nutnost otevřeného národního osvobozovacího povstání — dnešní nutnost vyvíjetí ode všech všechno životní úsilí. Všechny prostředky a všechny schopnosti ku škodě nacismu — to vše musí být styčným bodem, ba víc, jednotnou linií všech programů, všech akcí a snah.

Tato jednotna musí být projevena skutky.

Každé separátnictví, jakékoliv vyvyšování stavovských nebo skupinových nebo osobních zájmů v těchto chvílích, kdy boj vrcholí — bylo by přímo *zradou* a jako takové by muselo být pro příště posuzováno.

Jestliže pan Frank si letošního 15. března dovolil říci, že nacismus má dosti mocenských prostředků, aby zamezil šíření boje proti nacismu v českých zemích, *odpovídáme na jeho adresu a na adresu všech zbabělců a zrádců a nerozhodných v českých řadách, že také my budeme mítí dostatek mocenských prostředků proti každému, kdo by nemohl po válce prokázat aktivní účast v dnešním boji.*

Čím nazýváme „aktivní účast“, to ať si každý domyslí při představě, že jeho dnešní akce nebude souzena talárem korupce, ale těmi, kteří si své právo soudu vydobyli a vydobudou podzemní bojovou aktivitou, v partyzánských a parašutistických oddílech, v revolučním vojsku.

Ano — hrozba soudu vyvstává dnes před očima každého stejně silně, jako potřeba boje a potřeba jednoty boje. Lidé, jdoucí do boje, chtějí vědět, že nejsou sami, že jejich boj není marný a že je již pro něj vhodný okamžik. Nuže — mají to vědět — mají znát — že jednotna boje je nutností.

Podáváme ruku každému, kdo se s poctivým přesvědčením hlásí k ilegální práci, kdo ji podporuje — každému, kdo činem projeví vůli boje proti nacismu. S heslem *jednoty ilegálního boje* vítáme nové spolupracovníky proti nacismu, bez nejmenšího pocitu obavy. Budou-li dodrženy zásady konspirace, bude-li do krajnosti dodržen bojový program, budeme-li ve stále hojnějším styku s lidem a se všemi, kdož mezi lid vcházejí, aby mu pomohli zničit nacismus, nemáme obavy — naopak smeteme všechny vlny strachu a rozhojníme vlnu odvahy, nadšení, touhy a bojových činů, která znovu probíhá našim lidem pod dojmem zpráv o vítězství soudružských sovětských armád, které jsou nejjistější zárukou našeho boje.

Ilegálně pracující skupiny musí vstoupit do vzájemné spolupráce. Vytvořte spojky za účelem vzájemné informace. I tam, kde by nás programy zdánlivě dělily, společný boj proti nacismu nás musí spojovat.

Při všem dbejte dvojnásobné opatrnosti, poněvadž se dá očekávat zostření a krajní vypětí nacistického aparátu. Pracujte spolehlivě, přesně, bez bázně s vědomím cíle, s vědomím, že jste sice jen složkou, ale právě nejdůležitější složkou podzemního boje za svobodu pracujícího lidu.

Nedejte se ničím překvapit, ničím zvíkat, ničím zastrašit.

Naděje a obavy proměníme ve vítěznou jistotu — ve svobodnou lidovou demokratickou republiku, která bude společně se Svazem sovětských socialistických republik součástí velikého bratrstva svobodných národů, které navždy odstraní válku, navždy zajistí národům mír a svobodu.

Kdo jich chceš dosáhnout, pojď s námi!

Zvítězíme!“ (AÚD KSČ Praha. Mikrofilm čís. 61, fotokopie 483—484.)